

Opgave 2 Soap voor Nederland

Bij deze opgave hoort tekst 4.

Inleiding

Goede Tijden Slechte Tijden (GTST) was de eerste dagelijkse soap van Nederlandse bodem. De serie kreeg in het begin veel kritiek van tv-recensenten, maar werd al snel populair bij het grote publiek. Tegenwoordig kijken er gemiddeld 1,4 miljoen mensen per dag naar GTST. De soap heeft een hoge amusementswaarde maar snijdt ook spraakmakende onderwerpen aan.

Lees de regels 1 tot en met 15 van tekst 4.

Ondanks opstartproblemen heeft RTL besloten om door te gaan met het uitzenden van de soapserie GTST. Er waren wel kijkers maar dat was op zichzelf nog niet voldoende voor RTL om GTST als een succes te zien.

- 2p 9 Wat is het doel van een omroep zoals RTL? Leg met behulp van dit doel en een gegeven uit regel 1 tot en met 15 uit waarom RTL overwogen heeft om GTST van de buis te halen.

Lees de regels 28 tot en met 48 van tekst 4.

GTST was in de beginfase gebaseerd op het script van de Australische serie 'The Restless Years'. Gaandeweg werd het oorspronkelijke script steeds meer losgelaten.

- 2p 10 Omschrijf het begrip referentiekader en geef een voorbeeld uit de tekst waaruit blijkt dat Nederlanders en Australiërs een verschillend referentiekader hebben.

Lees de regels 65 tot en met 81 van tekst 4.

De schrijvers van GTST verwerkten een homoseksuele relatie in het script. Massamedia vervullen verschillende maatschappelijke functies. Eén daarvan is de informatieve functie.

- 4p 11 Geef twee andere maatschappelijke functies van de media die te herkennen zijn in de regels 65-81 van tekst 4. Geef bij elk een bijpassend citaat met regelnummers en licht je antwoord toe.

Opgave 2 Soap voor Nederland

tekst 4

Een volwassen sprookje

(...)
Op 1 oktober 1990 zond RTL 4 de eerste aflevering van Goede Tijden Slechte Tijden uit. De kritieken waren vernietigend. Hoofdrolspelers die van de straat werden geplukt, wankelbordkartonnen decors die zo mogelijk nog ongeloofwaardiger waren dan de verhaallijnen. (...) Zorgwekkend was ook dat de adverteerders wegbleven, omdat ze niet wisten wat ze aan moesten met een soap. Al na vier weken dreigde GTST van de buis te worden gehaald. Maar de kijkers – die in leeftijd uiteenliepen van 8 tot 80 – trokken zich niets aan van de kritiek. (...)

Het was niet vreemd dat GTST opstartproblemen had, want niemand in Nederland wist iets van het maken van soaps. Joop van den Ende besloot dat Nederland net als andere landen een eigen soap moest hebben. Waarom geen remake maken van een buitenlandse soap die zijn succes al had bewezen? Het Australische *The Restless Years* werd in het Nederlands vertaald met *Goede Tijden Slechte Tijden*. (...)

Uiteindelijk besloot hoofdschrijver en uitvoerend producent Olga Madsen het Australische script vrijwel helemaal in de prullenbak te gooien. De Australische cultuur verschilde te veel van de Nederlandse. “Als iemand een kusje gaf, was dat al opwindend”, zegt Madsen. Volgens Madsen ontbrak het GTST destijds aan een ‘eigen geur’.

(...) Langzaam maar zeker vonden de schrijvers een bij Nederland passende stijl. (...) Een van de grootste bezwaren van Madsen tegen de Australische soap was dat volwassenen het altijd beter denken te weten. “Ouders en leraren corrigeren de jeugd steeds, dat is stomvervelend. Ik heb het omgedraaid: de ouders doen nog veel meer verkeerd dan de kinderen. Scheiden is erger dan een appel stelen.” (...)

Kennaard Bos is als uitvoerend producent verantwoordelijk voor het inhoudelijke en creatieve deel. De grens van wat wel en niet kan, is volgens hem moeilijk vast te stellen: “Op een gegeven moment pleegden vier vrouwen samen per ongeluk een moord. Dat is op zich een vrij absurd gegeven. Maar uiteindelijk was die moord bijzaak. Het ging erom wat het geheim van de moord deed met hun vriendschap en dat sprak veel vrouwen wel aan. Een soap is een dagelijks sprookje. Het hoeft niet echt te zijn, maar wel invoelbaar. Je moet je er iets bij kunnen voorstellen.”

(...) Een van de opmerkelijkste recente ontwikkelingen in de serie was de homoseksuele relatie tussen Lucas en Edwin, begin 2011. De eerste kus van de twee mannen leidde tot een stroom aan negatieve berichten op Twitter. De ophef was zo groot, dat *De Telegraaf* in een poll op de website aan de lezers vroeg wat ze verwachten van een soap. Ruim

Eindexamen havo maatschappijwetenschappen 2013-I

havovwo.nl

---

75 70 procent vond dat de soap een afspiegeling moet zijn van de maatschappij en was blij met de homoseksuele relatie in GTST.

80 Door controversiële onderwerpen aan te snijden, draagt de serie bij aan de acceptatie ervan. (...)

naar: Elsevier (2011, 27 augustus).